

•เขียนโดย Administrator•

•วัน•ศุกร์•ที่ 11 •พฤษภาคม• 2012 เวลา 20:40 น.• - •แก้ไขล่าสุด• •วัน•อังคาร•ที่ 15 •พฤษภาคม• 2012 เวลา 10:05 น.•

พญาจำบ้านคนนี้มีศักดิ์เป็นน้าชายเจ้ากาวิละ และเป็นผู้ต้นคิดชักชวนให้เจ้ากาวิละกระทำการกอบกู้อิสรภาพจากการปกครองของพม่า เพราะความเจ็บช้ำน้ำใจที่ถูกพม่ากดขี่ข่มเหงประชาชนตามวิสัย “ใครมาเป็นเจ้าปกครอง คงจะต้องบังคับขับไล่”
ขณะที่ทางกรุงศรีอยุธยาที่ถูกกองทัพอันเกรียงไกรของอะแซหุ่นกี้รุกเข้าตีแตก เฝ้ามลลนาบ้านเมือง กวาดต้อนเอาครอบครัวและทรัพย์สินสมบัติไปเป็นอันมาก ทางเชียงใหม่ก็หวาดอมขมกลืนอยู่ใต้อำนาจของพม่าอย่างน้ำตาตกใน เมื่ออภัยคามินีที่ครองเมืองเชียงใหม่ถึงแก่กรรม โป่มะยูง่วนที่เรียกกันง่าย ๆ ว่า “ไปหัวขาว” เพราะชอบโพกศีรษะด้วยผ้าขาว ได้มาครองเมืองเชียงใหม่แทน ไปหัวขาวผู้นี้โหดร้ายใจอำมหิตชอบกดขี่ทำทารุณกรรมต่อชาวเมืองอยู่เสมอจึงเกิดปะทะกันขึ้นบ่อย ๆ ระหว่างชาวเมืองเชียงใหม่ผู้รักชาติเสรี ดั่งเช่นครั้งแรกก็มีจกกันน้อยพรม ซึ่งหาญเข้าปะทะกับพม่ากลางเมืองกระทั่งตัวเองต้องถึงแก่ชีวิตในการต่อสู้ ครั้งที่สองก็คือพญาจำบ้านปะทะกับโป่มะยูง่วนในขณะที่ตัวเองอยู่ในสภาพเปรียบเหมือนลูกแกะน้อยที่อยู่ในอำนาจของราชสีห์ การต่อสู้กันอย่างดุเดือดกลางเมืองครั้งนั้น พญาจำบ้านเป็นฝ่ายแพ้และหนีไปหาไปสุพลาที่เมืองลำปางพร้อมกับทหารคู่มือจำนวนหนึ่ง “ตอนนั้นกองทัพไทยที่ตั้งอยู่ที่กำแพงเพชรแตกกระหน่ำไปแค่กำแพงเพชร พญาจำบ้านท่านก็คิดแล้วว่าโป่มะยูง่วนคงไปตามจับตัวได้แน่ๆจึงตัดสินใจหนีไปหาไปสุพลา ซึ่งโป่มะยูง่วนยำเกรงมากพอไปอยู่กับไปสุพลาไม่นานพระเจ้าตากสินก็ยกกองทัพเข้าไปประชิดเมืองเชียงใหม่ในปี พ.ศ.๒๓๑๔ ทรงตั้งค่ายล้อมอยู่ได้ ๙ วันก็ถอยทัพกลับไป

การถอยทัพของพระเจ้าตากสินครั้งนั้นถ้าดูตามพงศาวดารอย่างผิวเผินๆก็ไม่มีอะไรแต่เมื่อพิจารณาเห็นว่าพระเจ้าตากของเราเป็นนักรบผู้เก่งกาจในทางกลยุทธ์พิชัยสงครามถึงขนาดที่เมื่อตีเมืองจันทบุรีก็สั่งให้ทุบหม้อข้าวเสียก่อนดั่งนั้น ซึ่งนับเป็นกลยุทธ์ที่เชี่ยวชาญการสงครามขนาดนั้น การยกกองทัพมาประชิดถึงเชียงใหม่ซึ่งเป็นเมืองใหญ่และอยู่ในอิทธิพลของพม่าข้าศึก หากพระองค์ไม่คิดการหนีที่โลจิสติกส์แล้ว ก็คงไม่ยกทัพมานั่งกองทัพของพระเจ้าตากสินถอยกลับ เพราะขาดเสบียงอาหารนั้นคงไม่ใช่ เขาใจว่าต้องมีเบื้องหลังและเบื้องหลังที่ว่าก็คือ พระองค์อาจมีการติดต่อกับชาวบ้านกับชาวล้านนาผู้ที่คิดกบฏเมืองของตน และเมื่อเห็นว่าชาวล้านนายังไม่ทันเตรียมตัวให้พร้อมเสียก่อน เมื่อกองทัพไทยยกมาตีเชียงใหม่ถึงหัวไปสุพลาที่คิดยกกองทัพสู้รบกับไทย นี่เองที่พญาจำบ้านเริ่มคิดการใหญ่ ติดต่อกับหลานชาย คือเจ้ากาวิละ กระทำแผนการสู้รบพม่า หลังจากเจ้ากาวิละยกกองทัพเข้าเชียงใหม่และขับไล่ถอยออกไปได้แล้ว พญาจำบ้านได้รับแต่งตั้งเป็นพญาวิชิตปราการ เจ้าผู้ครองนครเชียงใหม่องค์แรกในยุคนั้น ส่วนน้อยก่อนผู้หลานได้รับตำแหน่งเป็นอุปราชตอนนั้นเสร็จศึกพม่าใหม่ ๆ บ้านเมืองยังไม่สงบราบคาบ พม่ายังคอยมารวียอยู่เสมอ ผู้คนราษฎรมัวรบต่อสู้ข้าศึกจนไม่มีเวลาทำมาหากิน เสบียงอาหารก็ขาดสิ้น เชียงใหม่ขณะนั้นมีกำลังป้องกันบ้านเมืองเพียง ๑,๕๐๐ คนเท่านั้น เมื่อเกิดศึกใหญ่ก็ต้องขอล้างทางลำปางและกรุงศรีอยุธยาช่วย การรบกับพม่าบ่อยครั้ง ยุคนั้นเป็นยุคที่ชาวเมืองเชียงใหม่ได้กระทำการสู้รบกับพม่าอย่างทรหดอดทนและกล้าหาญที่สุด เพื่อผืนแผ่นดินอันเป็นที่รัก การรบกับพม่าก็บ่อยครั้ง ยุคนั้นเป็นยุคที่ชาวเมืองเชียงใหม่ได้กระทำการสู้รบกับพม่าอย่างทรหดอดทนและกล้าหาญที่สุด เพื่อผืนแผ่นดินอันเป็นที่รัก การรบพุ่งของบรรพบุรุษของเราสมัยโน้น ถ้าไม่กล้าแข็งจริง ๆ แล้ว จะต้องพ่ายแพ้ย่ำแย่เด็ดขาด เพราะกำลังพลฝ่ายข้าศึกมีมากกว่าหลายเท่า การยุทธ์ครั้งสำคัญที่เกิดหลังจากขับไล่พม่าออกไปได้เพียง ๑ ปี โป่มะยูง่วนซึ่งแตกหนีไปเชียงใหม่ ได้ยกมาตั้งค่ายล้อมเมืองไว้ พญาจำบ้านก็ยกทัพไปเพียง ๑,๕๐๐ คน ต่อสู้ป้องกันรักษาเมืองไว้ พญาจำบ้านก็ยกทัพไปเพียง ๑,๕๐๐ คนต่อสู้ป้องกันรักษาเมือง พร้อมกับส่งคนไปขอทัพกรุงและกองทัพเจ้ากาวิละให้ยกมาช่วย ตอนนั้นพม่าล้อมเชียงใหม่ไว้ถึงแปดเดือน กองทัพพญาจำบ้านและกองทัพกาวิละได้รับความอดอยากมากเสบียงอาหารก็หมดไป พม่าก็ปิดล้อมเมืองไว้ ชาวเมืองเชียงใหม่อยู่ในภาวะคับขันที่สุด จึงในวันหนึ่งไพร่พลของพญาจำบ้านกับของพญากาวิละหมดเสบียงอาหารจึงคิดจับพมามาฆ่าแทนอาหารกัน ที่นี้ก็มีพม่าเคราะห์ร้ายปีนกำแพงเมืองเข้ามาทางแจ่ง (มุม) ศรีภูมิ พญาจำบ้านขับพลออกรบพม่าแล้วถอยคืน พม่าก็กล้าเข้ามาให้พญาจำบ้านจับฆ่าตายเจ็ดคน พวกเจ็ดคนเลยกลายเป็นอาหารยามอดคอดของทหารเชียงใหม่ พม่าตั้งล้อมพวกเรายู่นแปดเดือน กองทัพไทยจึงยกมาถึง เข้าตีทัพพม่าแตกพ่ายไป การกินเนื้อมนุษย์นี้ ถือกันว่าเป็นการกระทำของชาติป่าเถื่อน แต่มนุษย์ในกรณีที่ถูกความหิวโหยบังคับ อย่างว่าแต่ชนชาติป่าเถื่อนเลย แม้แต่กลุ่มชนชาติที่เจริญแล้วก็ตามที เมื่อตกอยู่ใต้อำนาจของความหิวก็มักจะทำสิ่งที่ไม่เคยทำและไม่น่าจะทำได้เหมือนกัน เมื่อพม่าถอยทัพพ่ายไปแล้ว พญาจำบ้านก็พาไพร่พลไปอาศัยอยู่นครลำปางเพราะเชียงใหม่หมดสิ้นเสบียงอาหารทั้งไพร่พลอดโรยบอบซ้ำ ครั้นทำนุบำรุงไพร่พลพอหายอดโรยแล้วก็ยกทัพกลับเข้าเชียงใหม่อีก ตอนนั้นเชียงใหม่ร้างผู้คน บ้านเมืองรกร้างกลายเป็นดงที่อยู่อาศัยของสัตว์ต่าง ๆ

•เขียนโดย Administrator•

•วัน•ศุกร์•ที่ 11 •พฤษภาคม• 2012 เวลา 20:40 น.• - •แก้ไขล่าสุด• •วัน•อังคาร•ที่ 15 •พฤษภาคม• 2012 เวลา 10:05 น.•

พญาจำบ้านถอยทัพกลับไปตั้งที่ท่าพราว (หรือรังพร้าว) เตรียมการจะยกไปตีพม่าที่ตั้งอยู่เมืองเชียงแสน พอยกไปถึงแม่ริ้วแดง ก็ทราบข่าวไปแลต่อแม่ทัพพม่ายกทัพมา มีจำนวนพลเกี้ยวพันคนยกมาถึงเชียงใหม่ พญาจำบ้านจึงยกทัพกลับมาปะทะกับกองทัพพม่าหน่วยหนึ่งที่ตำบลสันตวาน กองทัพพญาจำบ้านมีน้อยกว่าก็ต้านทานไม่ได้ถอยหนีไปจนถึงเมืองระแหง ไปแลต่อก็กยกไปประชิดเมืองลำปางเจ้ากาวิละกับพี่น้องคุมพลเพียง ๗๐๐ คนเข้าต่อสู้ซึ่งเป็นการต่อสู้ขนาดสิบต่อหนึ่งเพราะพม่าที่เข้าตีจำนวนถึง๗,๐๐๐ คน ในที่สุดเจ้ากาวิละต้องทิ้งเมืองลำปาง หนีไปอยู่เมืองสวรรคโลก กองทัพพม่าจึงคง “ได้แต่รูปที่ไม่มีคน” อยู่ไม่นานนัก เห็นว่าจะต้องอดตายจึงถอยไปตั้งอยู่เมืองเียงแสน พญาจำบ้านก็คิดกลับมาเมืองเชียงใหม่แต่ขณะนั้นบ้านเมืองก็ขัดสน พญาจำบ้านก็สั่งให้อุปราชก้อนแก้วยกมาสะสมเสบียงไว้คอยทำที่ตำบลท่าวังพร้าวก่อน แล้วพญาจำบ้านก็ยกตามมา ครั้นมาถึง เจ้าอุปราชก้อนแก้วหายอัมเบงปันเสบียงอาหารที่สะสมไว้ไม่ พญาจำบ้านขัดใจจึงได้ฆ่าเจ้าอุปราชก้อนแก้วเสีย อันที่จริงแล้วเจ้าอุปราชก้อนแก้ว เป็นคนสำคัญคนหนึ่งในการสู้รบพม่า เป็นผู้ที่ทำทหารรักใคร่ยำเกรงมาก เป็นผู้ที่มีฝีมือเข้มแข็ง ทั้งยังมีกองทหารส่วนตัวอยู่กองหนึ่งเรียกว่ากองทหารโพกผ้าแดงเพราะใช้ผ้าโพกหัวแดงเป็นสัญลักษณ์ เมื่อเจ้าอุปราชก้อนแก้วถูกฆ่า ทหารพวกนี้ก็หลบหนีไปคนละทิศละทางต่อเมื่อเจ้ากาวิละขึ้นครองเมืองเชียงใหม่จึงได้ไปเกลี้ยกล่อมมาไว้เป็นกำลังอีก ปรากฏว่าพวกกรมการเมืองหวาดเกรง หลบหนีไปเสียก็มี แต่คิดไปอีกทีก็เห็นว่าท่านพญาต้องพจญกับข้าศึกศัตรูมามาก ทั้งต้องลำบากยากแค้นแสนสาหัสเลยกลายเป็นคนเจ้าโทโส ใครขัดใจไม่ได้ ภายหลังที่ฆ่าเจ้าอุปราชก้อนแก้วแล้วพญาจำบ้านก็ถอยไปอยู่ตำบลหนองจ้องและย้ายไปตั้งอยู่เมืองลำพูนแล้วล่องไปเฝ้าพระเจ้าอยู่หัว ณ กรุงธนบุรี กลับมาตั้งอยู่เมืองลำพูนอีก ย้ายไปตั้งอยู่ตำบลวังสะแกง ปากน้ำลิ้น ได้สู้รบกับพม่าอีกหลายครั้ง และในปี พ.ศ. ๒๓๒๓ พญาจำบ้านก็ถูกพระเจ้ากรุงธนบุรีมีท้องตรามาเรียกให้ลงไปเฝ้าพร้อมทั้งพระเจ้ากาวิละ พญาจำบ้านถูกพิพากษาลงโทษที่ฆ่าเจ้าอุปราชก้อนแก้ว โดยถูกเขียนร้อยที่ แลถูกจำคุกไว้จนสิ้นชีวิตในคุกในปีต่อมา น้ำใจอันกล้าเดิดเดี่ยวของพญาจำบ้านในวีรกรรมอันกระเดื่องเลื่องลือนั้นจนบัดนี้คนเดียว ถ้าเราจะคิดเสียว่า คนที่ไม่เคยทำผิดก็คือคนที่ไม่เคยทำอะไรเลย แต่การกระทำความผิดของพญาจำบ้าน อาจจะเป็ความจำเป็นที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ในฐานะเป็นขุนศึกผู้มีหน้าที่รับผิดชอบชีวิตทหาร การขัดขืนคำสั่งของเจ้าอุปราชก้อนแก้วจึงเป็นสิ่งที่ต้องจัดการให้เด็ดขาดลงไปก็เป็นได้

